SURINAAMSCH WEEKBLAD.

1858. **Zondag 20 Junij** **N°. 25.**

CONCORDIA.

ST. JANS-FEEST

VERGADERING en RECEPTIE in den 1e. Graad op DONDERDAG den 24e. Junij e. k. des avonds te *half zeven* uren *precies*. [7573]

PARAMARIBO, 19 JUNIJ 1858.

Ter gelegenheid van H. M. de Koningin's verjaardag is hier groote parade gehouden van de Schutterij en het Garnizoen, en is des avonds groote gala bal ten Gouvernements huize geweest.

De aangekondigde vergadering van de *Surinaamsche Protestantsche Mettraij* heeft den 14den plaats gehad. De opkomst was uiterst gering; bedragende niet meer dan 20 leden. Het bij die gelegenheid uitgesproken verslag zal naar wij vernemen in druk verschijnen.

In onze uitgaven van 28 Junij en 5 Julij 1857, hebben wij melding gemaakt van het vonnis uitgesproken door de Arrondissements-Regtbank te Tiel op den 22n. Mei te voren, op de vordering van den Heer SEML. VAN PRAAG alhier, eischer, tegen de Heeren DIRK VAN HAREN NOMAN, handel drijvende onder de firma JOH NOMAN EN ZOON te Zolt-Bommel, als uitgever, directeur en drukker van het nieuws blad *de Indiër*, oorspronkelijk gedaagde en J. H. G. MOLLER alhier, als gedaagde in vrijwaring, waarbij zeker *anonijm* artikel, gedagteekend uit *Paramaribo* den 4den December 1854, voorkomende in de *Indiër* van den 10den Januarij 1855, is verklaard te zijn *honend* en *lasterlijk* en de gedaagden zijn veroordeeld tot betaling eener schadevergoeding van een honderd gulden en in al de kosten van het regtsgeding, met magtiging op den eischer, om dat vonnis ten koste van de gedaagden in het openbaar bij een exemplaar te doen aanplakken te Zalt Bommel en te Paramaribo.

Beide de veroordeelden, zijn van dit vonnis in hooger beroep gekomen bij het Provinciaal Geregtshof in Gelderland, welk Hof evenwel, ingevolge alhier per laatste Mail ontvangen berigten, bij uitspraak van den 12 Mei 1858, het voormelde vonnis van de Arrondissements-Regtbank te *Tiel* in alle leden en deelen heeft bevestigd, met veroordeeling van de Appellanten in de kosten.

Kunst- en Letternieuws.

Volgaarne voldoen wij aan de tot ons gerigte uitnoodiging, door het aankondigen eener voorgenomene uitgave der Geschiedenis van Suriname, van de ontdekking van Amerika tot op den tegenwoordigen tijd, door J. WOLBERS. In het voor ons liggende prospectus, betuigt de schrijver dat hij, in het bezit van vele bronnen, en gesteund door mannen, grondig met de kolonie bekend, in de gelegenheid is gesteld een goed inzigt te verkrijgen tot de vervulling der door hem opgenomen taak. De schrijver verdeelt het werk in vijf tijdvakken, en wel

1. Van de ontdekking van Amerika (1492) en die van Guiana (1499) tot 1666, in welk jaar het door de Zeeuwen veroverd, en alzoo eene Nederlandsche bezitting werd.

2. Van de inname van Suriname door de Zeeuwen onder ABRAHAM CRIJNSEN in 1666 tot aan de optreding van Sommelsdijk, als Gouverneur, in 1683.

3. Van de komst van Sommelsdijk in 1683 tot de vermeestering van Suriname door de Engelschen in 1804.

4. Van de inbezit neming van Suriname door de Engelschen in 1804 tot het jaar 1816, wanneer het bij verdrag weder eene Nederlandsche kolonie werd.

5. Van de overname van Suriname door het Ned. Gouvernement in 1816 tot den tegenwoordigen tijd (1858.)

Sommige dezer tijdvakken worden wederom in hoofdstukken verdeeld.

Wij onthouden ons voorloopig iets ter aanbeveling der onderneming te zeggen, en laten het dus voor het tegenwoordige bij deze bloote aankondiging berusten.

E. KOSTER'S SCHETSBOEK.

NEDERLANDSCHE STADS- EN HAVENGEZIGTEN,

Uitgegeven onder medewerking der Maatschappij:

ARTI ET AMICITIÆ.

Aan het kunstminnend publiek zal het ongetwijfeld niet onbekend zijn, dat de verdienstelijke Nederlandsche kunstschilder E. Koster, — terwijl hij te Chepsow, in Engeland, een schuldeloos kinderspel bijwoonde, — het regter oog verloor, en daardoor, in de kracht zijns levens, verhinderd is geworden voort te gaan op den door hem, met roem bewandelden weg, waarop zijn vruchtbaar talent de schoonste lauweren plukte, die ook in het buitenland naar waarde werden erkend en geschat. — Eene menigte belangrijke bouwstoffen voor kunstwerken bleven hem over, toen het plotseling gebrek aan zijne zintuigen hem trof. De wensch om dezelven voor het kunstminnend publiek verkrijgbaar te stellen en daardoor tevens eene welverdiende hulde aan de verdienste van dien talentvollen kunstenaar te brengen, deed de maatschappij: Arti et Amicitiæ besluiten, de uitgave van het W e r k, waarvan de titel hierboven is omschreven, met allen ernst te ondersteunen en de aandacht van alle kunstminnenden daarop te vestigen. — Dat SCHETSBOEK zal bestaan uit *zes* afleveringen van *vier* platen. De prijs van iedere aflevering op *ordinair* papier is *f* 2. — en op *Chineesch* papier *f* 3.

Ook wij vestigen de aandacht van onze lezers op dat W e r k, en vertrouwen dat vooral de beminnaars der kunst, door eene ruime inteekening, van hunne belangstelling zullen doen blijken en een bewijs geven van de hooge waarde, waarop ware kunsttalenten door hen worden geschat.

De lijst van Inteekening ligt alhier bij den Boekhandelaar W. E. H. WINKELS, bij wien tevens de eerste aflevering van het *Schetsboek* ter inzage is.

Het nieuws met de mail aangebragt is niet belangrijk. In het moederland is de Twee Kamer der Staten Generaal uiteengegaan, zoodat geen Staatkundig nieuws te melden valt.

H. M. de Koningin is den 7 Mei te Parijs aangekomen en is door den franschen Keizer met buitengewone onderscheiding ontvangen.

— De berigten uit Britsch Indie zijn zeer ongunstig. Zoo als wij reeds vroeger gewaagden breidt de opstand zich allengs uit en is in lang nog geen einde daarvan te verwachten. Eene proclamatie, door den Britschen Gouverneur Generaal Canning uitgevaardigd, waarbij met de uiterste tegen de bevolking van Oude is te werk gegaan, heeft de afkeuring van het Engelsche Ministerie ondervonden. Dienaangaande lezen wij o. a.

De Zeemagt van Engeland en Frankrijk.

(*Vervolg*)

Indien men de nieuwere Engelsche schepen, zooals de „Sovereign" de fregatten „Imperieuse" Euryalus" en andere beschouwt, dan zal men zekerlijk moeten toestemmen, dat deze handelwijze verwonderenswaardige resultaten kan opleveren. Maar neemt men ook de overige toestanden der Engelsche vloot in aanmerking, dan kan men niet zeggen, dat de resultaten aan de ontzaggelijke kosten beantwoorden. Men moet vooral verbaasd staan over de onmetelijke sommen, welke nutteloos zijn verkwist; die bij de zoogenaamde *failures* of mislukte proefnemingen verloren zijn gegaan. Wij hebben reeds gemeld, dat de Engelsche vloot in 1815 bestond uit 743 oorlogschepen, welke zeilvaardig waren, zonder te rekenen, die welke in aanbouw waren en de transportschepen, terwijl het tegenwoordige getal der Engelsche oorlogschepen 546 bedraagt, dus een minus van ongenoeg 200 oplevert. De totale uitgaven voor de marine bedroegen van 1815 tot aan het uitbarsten van den oorlog in het Oosten 160 millioen p. st., en vermits de kosten van het materieel tot die van het personeel gewoonlijk staan als 5:4, zoo heeft Engeland 90 millioen p. st., uitgegeven om de vloot van 1815 tot op haar tegenwoordigen toestand te verminderen. Veel gunstiger is daarentegen de verhouding in Frankrijk. De Fransche marine werd van 1833 tot 1857 met 400 vaartuigen vermeerderd, hetgeen een kosten-bedrag eischte van 1660 millioen fr., naar de straks aangenomen verhouding, waarvoor het materieel eene som geeft van 900 millioen francs of 36 millioen pond sterling. Het Fransche bestuur kan ook wel niet altijd op spaarzaamheid of wijsheid roemen; maar wanneer men de medegedeelde daadzaken in aanmerking neemt, dan moet de Fransche handelwijze als zeer wijs worden aangemerkt. De admiraal Napier heeft den eersten lord der admiraliteit voorgerekend, dat sedert 1815, 13 driedekkers, 144 tweedekkers, 21 fregatten van den 1 sten, 135 van den 2den, 50 van den 3den rang, en 334 kleinere schepen, te zamen 717 oorlogsvaartuigen, geheel zijn verdwenen. Evenzoo kon de Heer Hume in het Huis der Gemeenten, zonder eenige tegenspraak te ontmoeten, beweren, dat Engeland, van 1828 tot 1843, 308 oorlogschepen had gebouwd, waarvan een derde gebleken was onbruikbaar te zijn.

Op even kostbare en verkwistende wijze is men te werk gegaan bij den bouw van stoomschepen. Terwijl Engeland reeds in het jaar 1822 met den aanbouw van raderstoomschepen voor de marine een aanvang maakte, gelukte het eerst in het jaar 1840, toen het Fransche stoomfregat „Gomer" den Koning Lodewijk Philips naar Engeland overbragt, naar het model daarvan den „Terrible" te bouwen, een schip, dat aan het doel beantwoordde, en het Fransche model zelfs overtrof; er waren echter vóór dien tijd acht stoomfregatten mislukt. In het jaar 1850 bezat Engeland 20 rader-stoomfregatten, waarvan elk voor 32 kanonnen van zwaar kaliber was geboord; maar slechts drie hunner, de „Terrible," „Sidon" en „Odin" konden geschut voeren, alle overige waren voor het batterijgeschut benedendeks te zwak en konden slechts zes bovendeks kanonnen voeren. Frankrijks vloot daarentegen telde ter zelfder tijd 22 stoomfregatten van gelijk getal stukken, welke zij alle volledig en goed voerden.

Zoo ook bouwde Engeland op eens 30 ijzeren oorlogstoomschepen. Naauwelijks waren zij gereed, of het bleek dat ijzer als materiaal voor oorlogsvaartuigen niet deugde, en de schepen derhalve voor hun doel niet bruikbaar waren. Dit was eene nuttelooze proefneming, welke den lande 3 millioen ponden sterling kostte, terwijl Frankrijk bij zijne houten schepen bleef.

Groote kosten en inspanningen werden ook geëischt, alvorens bij de Engelsche oorlogsmarine de schroef ingevoerd en toegepast werd. In het jaar 1846 werd het zeilfregat „Amphion" van eene schroef voorzien; maar in weerwil van eene herhaalde hervorming, welke *f* 1,360,000 kostte, moest het schip als geheel onbruikbaar buiten dienst worden gesteld. Niet gunstiger was de uitslag met de hervormde liniescheppen „Blenheim" en „Sanspareil", voor welke de schroef aan ieder *f* 900,000 kostte, zonder dat zij eene grootere snelheid dan acht knoopen konden verkrijgen. De fregatten „Imperieuse", „Euryalus" en „Shannon", welke mede te dien tijde gebouwd werden, gelukten echter volkomen, en zoowel de nieuw gebouwde schepen als de hervormde, begonnen nu beter uit te vallen. De „Wellington", Arrogant", „Conqueror", „Agamemnon" en andere hebben bewezen, dat zij ware model-schepen zijn.

De Franschen daarentegen overijlden zich niet bij de aanwending der schroef en verwierven zich alzoo deze nieuwigheid onder geringe offers. Hunne ingenieurs, wetenschappelijker gevormd dan die van Engeland, overlegden alvorens zij bouwden en eerst toen men de schroef in Frankrijk als volkomen dienstig had erkend, begon men haar in te voeren. Toen evenwel ging men met te meer kracht te werk. Nadat de Fransche ingenieurs den roem hadden verworven, dat zij in den „Napoleon' het eerste schroeflinieschip gebouwd en daarmede een volmaakt model-linieschip geleverd hadden, zijn, sedert 1850, onder Lodewijk Napoleon niet alleen 20 nieuwe schroeflinieschepen, 20 fregatten en ruim het dubbele aan korvetten en kleinere vaartuigen gebouwd; maar bovendien werden, behalve de weinige onbruikbare, alle zeil-linieschepen van schroeven voorzien, zonder dat, voor zoover men weet, een enkel is mislukt.

Men zou gelooven, dat na zooveel bittere ervaringen, de Engelsche admiraliteit en hare bouwmeesters voorzigtiger zouden te werk gaan, maar nog in 1853 tot 1856 ontwaarde men, zoowel bij het bouwen van groote schepen als meer inzonderheid omtrent de stoom-kanonneerbooten, dezelfde overijling en achteloosheid. Toen men zich had overtuigd dat de Russische vloot de haven van Kroonstad niet verlaten en zich met de geallieerden in volle zee niet meten zou, en dat Kroonstad zelf alleen met kleine vaartuigen kon aangetast worden, werd de bouw van schroef-kanoneerbooten in Engeland met ware woede doorgedreven, en het buitenland zag met verbazing hoe veel kracht een land kan ontwikkelen, dat den vasten wil heeft, om iets door te drijven. Spoedig waren 100 kanonneerbooten gereed en dit getal werd in het geheel tot 162 opgevoerd. Maar van de 162 booten beantwoordde slechts de helft aan het doel, en in het algemeen waren zij alle voor het zware kaliber, dat zij voerden, een 95 centenaars zware 68 ponds mortier, te ligt gebouwd, ofschoon zij vlug en gemakkelijk waren te besturen. De Franschen leverden ook wel geen meesterstukken, daar zij gedeeltelijk in tegenovergestelde feilen vervielen en een derde der booten te zwaar bouwden: zij vervaardigden er echter in het geheel slechts 30 en door het mislukken veroorzaakte verlies bedroeg bij hen slechts 10, terwijl het bij de Engelschen ruim 80 booten beliep. Bovendien waren de Fransche booten, welke bruikbaar waren, veel voortreffelijker dan die der Engelschen.

Hetzelfde schouwspel herhaalde zich met de drijvende batterijen van beide landen en met de schroef-transportschepen. De Engelsche batterijen waren geheel mislukt en konden niet worden vervoerd; de Fransche daarentegen waren voortreffelijk en beantwoordden volkomen aan het doel. Voor transportschepen heeft Frankrijk 26 der fraaiste, opzettelijk tot dat doel ingerigte ijzeren schroefstoomschepen, waarvan elk 1000 man troepen gemakkelijk kan vervoeren, zoodat men alleen met deze vaartuigen 26,000 man op elk gewenscht punt eener vijandelijke kust kan werpen. Voegt men daarbij nog de 22 raderstoomfregatten, waarvan een, in het jaar 1849, in 30 uren tijds een geheel regement infanterie en een ander een volledig regement kavallerie van Toulon naar Civita-Vecchia overbragt, dan heeft Frankrijk transportmiddelen voor 60,000 man infanterie en 10,000 man kavallerie, buiten al zijne linieschepen, schroef-fregatten en korvetten; Engeland daarentegen lijdt aan zijne verongelukte transportschepen, zooals b. v. onlangs het driemaal uit zee teruggekeerde "Transit" bewees. Men moest zelfs particuliere schepen huren, om slechts 10,000 man naar Indie over te brengen.

(*Wordt vervolgd.*)

„Met deze officiele uitdrukking van den wil des gouvernements wordt aan het volk kennis gegeven, dat zes personen, die standvastige en loyale lieden genoemd worden, voortaan de eenige wettige eigenaars zijn van de landen, die zij in bezit hadden, tijdens het rijk van Oude onder Britsche heerschappij kwam, onder voorbehoud van de betaling eener gematigde belasting; dat aan anderen, die op dergelijke gunsten aanspraak mogten hebben, naar evenredigheid belooningen of eerbewijzen zullen worden toegekend; en dat, behoudens deze uitzonderingen, het regt van grondeigendom in dit gewest aan de Britsche kroon vervallen is.” Wij kunnen hierbij niet nalaten u onze vrees te kennen te geven, dat dit besluit, hetwelk de onterving van een geheel volk verklaart, aan de herstelling des vredes schier onverkomelijke zwarigheden in den weg zal leggen. Het komt ons voor, dat het populair karakter van den oorlog in Oude grootendeels is toe te schrijven aan de strenge handelingen, die uwe ambtenaren sich in een groot gedeelte dier gewesten veroorloofd hebben, zonder acht te geven op hetgeen de voornaamste grondbezitters gewoon waren als hun goed regt te beschouwen. De grondeigenaars in Indie zijn toch even zoo gehecht aan den erfgrond hunner voorouders en even zoo gevoelig op het punt van hunne vermeende regten, als de grondbezitters van alle overige ons bekende landen. Wat gij hiermede ook moogt bedoeld hebben, het zal al den schijn hebben alsof de massa des volks door uwe proclamatie beroofd wordt van datgene, wat haar individueel het dierbaarste is; terwijl, door onze heerschappij voor de regering harer inlandsche vorsten in de plaats te stellen, het nationaal gevoel natuurlijk tegen ons is opgewekt. Wij moeten erkennen, dat onder zulke omstandigheden, de vijandelijkheden, die in Oude zijn uitgebroken, veeleer het karakter van een wettigen strijd dan van eenen opstand hebben en dat het beter is, de bevolking van Oude met toegevendheid te behandelen, dan haar tot het voorwerp eener tuchtiging te maken, wier gestrengheid in de geschiedenis van onderworpen volken bijna zonder voorbeeld is. Andere veroveraars hebben altoos, wanneer zij den tegenstand waren te boven gekomen; slechts een klein getal personen als strafwaardigen uitgezonderd en de volksmassa grootmoedig gepaard. Gij zijt juist van het tegenovergestelde standpunt uitgegaan; gij hebt de meerderheid des volks gestraft en de gunst tot eene uitzondering gemaakt. Wij verlangen, dat gij de strengheid van het besluit tot verbeurdverklaring, in de uitvoering verzachten zult. Wij verlangen het Britsche gezag in Indie gevestigd te zien op de vrijwillige gehoorzaamheid van een tevreden volk; zulk eene tevredenheid kan bij eene algemeene confiscatie niet bestaan. In een land, waar het geheele volk, door het gevoel van geleden onregt vijandig gestemd wordt, kan de regering zich zelfs door de grootste militaire magt niet staande houden; en zoo zij dit ook al konde, het zou in allen gevalle voor haar niet wenschelijk zijn.

—Men is voornemens een tweeden telegrafischen kabel naar Amerika te leggen, tot welk einde zich eene maatschappij, onder den naam van *European and American Submarine Telegraph-Companij*, met een kapitaal van 1,000,000 p. st. in actien van 20 p. st., heeft gevormd.

—Men verneemt, dat het evolutie-eskader in de middell. Zee den 15den Junij van daar naar Cherbourg zal stevenen, om ten tijde van de feesten aldaar tegenwoordig te zijn. Zoo als men zich zal herinneren, is vroeger beweerd, dat Frankrijk geene groote zeemagt op dit punt ontwikkelen zou, uit vrees, dat Engeland daarin eene demonstratie mogt zien. Uit deze veranderde zienswijze blijkt dus, dat men tegenwoordig te Parijs de gevoeligheid van Engeland niet zoo zeer vreest als voor eenige maanden het geval scheen te zijn.

INGEZONDEN.

Beamen wij ten volle de betuiging van H., — wien wij van ganscher harte dank zeggen voor zijne heusche beoordeeling, voorkomende in het Surinaamsch Weekblad van Zondag jl. — *dat men uiterst voorzigtig moet zijn met verandering te maken in zaken, welke door lange ondervinding als deugdzaam zijn gekeurd*, — met ingenomenheid onderschrijven wij de daaropvolgende stelling: *dat bij alles, wat onderwijs betreft, uitsluitend het belang der leerlingen in het oog moet gehouden worden en elk ander daarvoor zwichten.*

Het volgende zal dit, onzes inziens, helder door uitkomen.

De door ons voorgestelde regeling van leeruren is niet aangenomen, dan nadat de opzettelijke overweging van het vóór en tegen onder de leiding van onzen hooggeachten Voorzitter, — *die gedurende meer dan veertig jaren onafgebroken school heeft gehouden en nog blijft houden op de aangevochten schooluren, ten volkomen genoegen van allen*, — dit resultaat had opgeleverd: dat *alle* leden van ons genootschap tot de overtuiging gekomen of daarin bevestigd waren, dat de voorgestelde regeling, ook uitsluitend met het oog op het belang der jeugd, boven de thans gevolgde de voorkeur verdient.

Het kan geene verwondering baren, dat wij, toen deze overtuiging algemeen geworden was, ook den wensch begonnen te koesteren, de onderwerpelijke regeling algemeen ingevoerd, en, bij eene eventuele invoering van de weldadige vruchten daarvan, zooveel mogelijk gewaarborgd te zien.

Tot verwezenlijking van dien wensch en tot erlanging van dien waarborg, achtten wij dienstig: 1. de Commissie van Onderwijs, — als belast met het algemeen toezigt op de scholen, en met het bijzondere op de Stads-Armenscholen, en tevens bekleed met het honorair lidmaatschap van ons genootschap, — onze beschouwingen betreffende het bewuste onderwerp mede te deelen, en, bij instemming daarmede *hare medewerking* tot de invoering van het voorgestelde in te roepen; en 2. deze, het algemeen belang rakende zaak, met goedkeuring der genoemde Commissie, door middel van een der dagbladen alhier, aan de algemeene beoordeeling te onderwerpen, ten einde, door wrijving van denkbeelden, van dwaling te worden overtuigd, vooroordeelen te bestrijden en *het ware* aan het licht te brengen.

Immers eerst dan, wanneer dit laatste zal zijn geschied, mag het tijdstip van handelen, met hoop op goeden uitslag, als aangebroken beschouwd worden.

Wij hebben den opgegeven weg ingeslagen: ons verlangen hebben wij de Commissie van Onderwijs, met opgave van redenen kenbaar gemaakt, en met hare goedkeuring aan de Redactie van het Surinaamsch Weekblad zoodanige mededeelingen gedaan, als naar ons oordeel tot het beoogde doel zouden kunnen leiden.

Uit het gemelde blijkt dat wij van de Commissie van Onderwijs geene wet hebben verlangd, waarbij de schooluren werden bepaald; maar dat wij het pligtmatig en nuttig hebben geacht om, nietegenstaande onze bevoegheid om de leeruren op onze scholen zelve vast te stellen, onze denkbeelden niet door te drijven, zoowel omdat wij uit de beoordeeling van anderen voordeel wenschen te trekken, als omdat wij, door betoog, ons van veler medewerking willen verzekeren, overtuigd dat zonder medewerking, van de voorgestelde regeling weinig of geen goede vrucht te verwachten is.

Wij vermeenen thans genoeg in het midden te hebben gebragt om onze handelingen toe te lichten en te regtvaardigen, en gaan er toe over, om eenige geopperde bezwaren kortelijk te bespreken.

H. houdt, om aangevoerde redenen, de beantwoording der vraag: *of het voor de leerlingen nuttig is de schooluren zóó te regelen als wordt voorgesteld?* niet voor een algemeen antwoord vatbaar.

Zonder het tegendeel te beweren, betuigen wij bescheidenlijk, dat de in het Sur. Weekblad van 31 Mei opgenoemde voordeelen van de voorgestelde regeling van schooluren boven de tegenwoordige, door de aangevoerde redenen van H. niet worden wedersproken.

Immers kan de verschillende inrigting der huishouding bij verschillende standen hierbij niet in aanmerking komen, daar H. zelf erkent: *dat alles voor het belang der kinderen zwichten moet.* En wat de gelegenheid tot het voortzetten van het op de school ontvangen onderwijs of het bewaren van de vruchten daarvan betreft: deze wordt, waar zij bestaat, eerder in de hand dan tegengewerkt; en waar zij niet bestaat, zal ook de tegenwoordige regeling haar niet doen ontstaan.

Een *Kindervriend* zegt in het Sur. Gouv. en Adv. Blad No. 70: *dat zich de maanden Junij en Julij hier te lande zware regens doen kennen, en dat derhalve in dien tijd toch wel van geene klagt over groote warmte, die tot verslapping van den geest leidt, sprake kan zijn, tenzij de schoolgebouwen de vereischten missen om gedurende de bijna onophoudelijke regens genoegzame frische lucht door te laten.*

Hiertegen voeren wij aan, dat de regens in Junij en Julij door drukkende warmte worden voorafgegaan; dat de meeste huizen alhier zóó ingerigt zijn dat men bij regenbuijen de ramen of luiken sluiten moet, en dat de warmte alsdan in de schoollokalen zoo ondragelijk wordt, dat men van tijd tot tijd moet openzetten en het maar laten inwaaijen.

Het wegblijven der kinderen van de namiddagschool, om de zware regens of de morsigheid der straten, is bovendien in de genoemde maanden het meest in het oogloopend.

In het gevoelen van dien *Kindervriend: dat het gemis aan helderheid van geest bij de leerlingen aan overspanning moet worden toegeschreven*, kunnen wij niet deelen.

Het is nooit voorgekomen dat leerlingen, zelfs de jongsten in jaren, om 12 uur vermoeid de school hebben verlaten. De ondervinding heeft integendeel geleerd, dat zij uren achtereen in den voormiddag met genoegen kunnen werken, en daarentegen na het middagmaal, gedurende den namiddagschooltijd, als wanneer de hitte in de huizen doorgedrongen is, zich tot geestelijken arbeid moeten inspannen en wel eens *over*spannen. Juist hierdoor ontstaan de nadeelen, door den *Kindervriend*, met aanhalingen uit Rijkens; *praktische handleiding tot gijmnastische oefeningen*, gestaafd. Derhalve zijn deze aanhalingen eer in het *voor*- dan in het *na*deel der voorgestelde regeling, vooral als men in aanmerking neemt, dat doorgaans de helft der kinderen tusschen 12 en 2 ure in de school overblijft, en niet buiten opzigt kan gelaten worden.

Wierden de schooluren van 8—11 en van 1—4 ure bepaald, dan zal men — om niet van het verlies van een kostelijk morgenuur te spreken — welligt dooor middel van het Koloniaal Niuwsblad vragen: wat zullen wij met de kinderen van 11—1 ure doen, zoo als men onlangs gevraagd heeft, wat tusschen 2—4 ure met hen te beginnen.

Met het oog op de in het Koloniaal Nieuwsblad No. 67, voorkomende bezwaren merken wij aan: dat aan de school wel een *deel*, maar niet de *geheele* opvoeding der jeugd is opgedragen.

De meeste onderwijzers der lagere scholen alhier verlangen, tot volbrenging van hunne taak den tijd tusschen ½8 en 2 uur, omdat zij gedurende dien tijd met *veel* — na dien tijd met *weinig* vrucht werkzaam zijn; in één uur van de voormiddagschool doen zij meer dan in twee uren van de namiddagschool. Nu komt de beurt aan de ouders, om hunne taak te vervullen, en men hoort eenigen vragen: wat zullen wij met onze kinderen beginnen? Ofschoon de beantwoording van deze vraag niet regtstreeks tot ons gebied behoort, is zij reeds behandeld in het stuk, voorkomende in het Sur. Weekblad, dd. 31 Mei, waarin op de velerlei oefeningen van schoolkeren, buiten schooltijd, gewezen worden.

Wij erkennen dat de werkplaatsen over het algemeen slecht zijn; maar wij vragen op onze beurt: worden zij naderhand goed? Eenmaal komen velen er toch op. Zoude het niet beter zijn hen vroegtijdig, onder vaders opzigt, daar te brengen? — Doch, hoe het zij, dit staat vast: de lagere school mag niet bezwaard worden, omdat er geene geschikte werkplaatsen zijn, of omdat eenige ouders niet weten hoe hunne kinderen bezig te houden.

Bij het aangemerkte omtrent het gebruiken van eenige verversching tusschen ½12 en 12 ure, — waaronder wij verstaan een eenvoudige boterham met kaas of fruit, liefst door de kinderen zelve mede te brengen, waardoor veel ongerief en veel school — en straatrumoer zoude voorkomen worden, zullen wij nog een oogenblik stilstaan.

In het Sur. Weekblad van 31 Mei staat uitdrukkelijk vermeld: *de kinderen blijven in den regel allen over*; en de voordeelen daarvan worden vervolgens aangetoond. Hoe is het nu mogelijk daartegen aantevoeren, wat wij te dien opzigte in het Koloniaal Nieuwsblad lazen?

Men spreekt daarin verder van ruimere gelegenheid tot losbandigheid. Nu gaan de bedoelden vier malen langs de straten, naar en van school; door het voorgestelde zoude zulks maar tweemalen behoeven te geschieden. Of zouden de knapen juist tusschen 2—4 uur lust tot losbandigheid gevoelen? En is de school eene plaats om losbandige knapen te bewaren?

Bij de opgegevene redenen tot billijking van de voorgestelde regeling, voegen wij er nog twee, t. w.

1. Men bespaart den onderwijzers een zeer moeijelijk uur, daar zij tusschen 12 en 1 uur bepaaldelijk in het schoollokaal moeten vaceren, om de ongeregeldheid en onzedelijkheid der bedienden die het eten brengen, en die niet altijd tot de beschaafdste en gezondste behooren, tegen te gaan.

2. Men voorkomt de vertooning van weelde en overdaad, waardoor kinderen van meer vermogende bedorven en die van minvermogende gekwetst worden. Immers krijgen deze slechts eenige versnaperingen, terwijl voor gene velerlei kostbare spijzen worden opgedischt. Hoe de bevoorregte soms met minachting op den minvermogenden nederziet, en hoe deze zich dan ook, terwille van zijne ouders, gekrenkt gevoelt, laat zich gereedelijk begrijpen.

Om niet in herhaling te vervallen, verwijzen wij nogmaals naar het stuk, voorkomende in meergenoemd *Surin. Weekblad*, alwaar de voordeelen van de voorgestelde regeling opgegeven zijn. Wij houden het er voor, dat zij nog niet met grond zijn wedersproken. Alle heusche teregtwijzingen worden ter harte genomen. Op hatelijkheden antwoorden wij niet.

Het Surinaamsch Onderwijzers Gezelschap.

Mijnheer de Redacteur!

„Eenige burgers en bewoners van de *Hofstraat* opperen slechts deze vraag waarom genoemde straat stiefmoederlijk wordt behandeld, daar alle andere wegen behoorlijk worden schoongemaakt én wandelaars én inwoners bij regenachtig weder fatsoenlijk te huis komen.

Paramaribo, den 19 Junij 1858.

Humoristische Snippertjes.

(Uit de Portefeuille van den ouden Heer Furet.)

Door W. E. H. WINKELS.

XL.

(Eene gewigtige les.)

(*Vervolg van No.* 24)

Zoo als ik aanmerkte. „Er konden welligt uitzonderingen in deze rampzalige beweging bestaan, maar daar heerschte krachteloosheid, en gebrek aan magt.” De verdeeling dus in de standplaats „*Administrateur*, tusschen een aan de stad wonende, die de *teugels* en de *zweep* hield, en de andere op plantaadje wonende, die als een werkzaam *trekdier* beschouwd werd, en die wel den *schijn* had van zich ook vrijwillig te mogen bewegen, maar die bij de eerste uitwijking tegen de bedoeling van de magtige *kantoorhouder* en de *teugels* en de *zweep* gevoelde, deze verdeeling, was dus nog ongelukkiger als de vroegere *alleenheerschende* magt, en de zaken verergerden in plaats van door dien maatregel verbeterd te worden.

De direkteurs of gezagvoerders van de plantaadjes, hadden in den regel alles ondervonden wat ellendig genoemd kan worden voor fatsoenlijke welopgevoede menschen. Immers ook zij waren eerst blankofficieren geweest en hadden den vernederendsten dwang gevoeld en er zich aan moeten onderwerpen, zij werden in hunne betrekking en helaas! dikwerf in het oog der maatschappij, als *weinig*, ja als *niets* beschouwd, en zoo diep verdrukt, zoo erg mishandeld, dat eenige onder den te zwaren last van het afschuwelijke blankofficiers lot (ten dien tijde;) bezweken, deze waren niet de minst ongelukkigen. Eenige anderen werden door moedeloosheid, en afgemat van het voortdurend plagen, gedreven in den dwaalstroom van slechte gewoonten en afgrijsselijke verkeerdheden; weder enkelen hadden het geluk om naar hun vaderland terug te keeren, en het getal te vermeerderen van hen, die van *daar* vloek en verachting over Suriname uiten; wederom eenigen zochten verstrooijingen, in de hoop daardoor hun helsch lot te kunnen vergeten, maar die verstrooijingen waren niet altijd van dien aard dat men dezelven gepast zoude kunnen noemen, en ook zij vervielen uit het getal geschikten voor de zoo hoogst gewigtige betrekking Direkteur eener plantaadje. Eindelijk bleef er nog een getal over, dat zelfstandig en krachtig de vreesselijke martelproef van het *blankofficiers leven* door stond. Zij die tot dit getal behoorden streefden vol moed naar het doel voorwaarts, en dat doel was eene *direktie* en later, wie wist het? een of meer *Administratien*. Laat ons zulke *doorgeworstelden*, tot den eersten trap, beschouwen. De verstandige, de regtvaardige, en de fiere van inborst, kon er verzekerd van zijn, spoedig uit zijn brood gestooten te worden, maar aan het onderdrukken, tijdens de blankofficiers betrekking gewoon, en er niets meer vreemds in vindende om als een slaaf den wil eens anderen te volgen, ging men al ligt tot vleijen over; men zocht de vriendschap van den administrateur, en trachtte dezelve door duizende kleinigheden te behouden, in de hoop om in tijd van nood op zijne *protectie* te kunnen bouwen. Hieruit sproot als van zelve voort, dat de betrekking van direkteur *zoo* afhankelijk, en de beweging in het belang van de plantaadje *zoo* wisselvallig werd, dat men zich moet verwonderen; *niet* over de kwijning en achteruitgang van alle plantaadjes onder *administratien*, maar dat alle effekten door dien toestand nog niet verloren zijn gegaan. De direkteur, de practische landbouwer, moest zich willens of onwillens in de handen van zijn meester overgeven, en als

een paard gebreideld, moest hij dikwijls, tegen zijn beter weten en het gezond verstand in, den weg volgen die naar een zekeren afgrond ging. Uit de eene leemte ontsproot natuurlijk weder een andere, en zoo drongen zich eene groote menigte aan een. Kwam de administrateur op de plantadje, dan vertoonde hij zich daar, *niet* als een mensch, die ook blankofficier en direkteur was geweest, maar als een *half god* zag hij met een genadig blikje zijn *direkteur* aan, beschouwde den blankofficier iets minder als zijn hond en liet de slaven maar al te dikwerf zien, dat *Hij* en alleen *Hij* en geen schepsel anders als *hij* de *baas* was, alle ontwikkeling en verbetering werden door zulke domme handelingen tegen gehouden, voor al, als de *administrateur*, dat in den regel nog al veel gebeurde, zeer weinig kennis van den tropischen landbouw had. Het *onbegrijpelijke* dat hier uit volgde, is dan ook volkomen *begrijpelijk*, namelijk dat niet tegenstaande er alhier zeer knappe practische planters en direkteurs gevonden werden, toch de plantadjes, met ik weet niet hoeveel paardenkracht achteruit gingen. O hoe velen heb ik gekend en ken ik nog onder deze planters, die in het belang van de kolonie en de eigenaren den landbouw zouden hebben uitgebreid, verbeterd en winstgevend gemaakt; maar, deze werden gedwongen om blind en slaafsch den wil van een opperheer te volgen, die te veel invloed had om tegen gesproken te mogen worden, en wat zoude tegenspraak ook gebaat hebben, de HH. Administrateuren, hadden zich, als de eenige *slimmen* in deze volkplanting, met elkander vereenigd, zij bewandelden *ééne* lijn, want ook alweder hier, zat in het spinneweb, de een als een drandje aan de andere vastgeknoopt, en liet er eene los, dan zoude het kunstige *net*, waar zoo veel *lekkere vliegjes* in gevangen werden, geheel verbroken worden. De tegensprekende Direkteur was dus een gevaarlijk *sujet* en kreeg zijn *démissie*, met weinig kans, om door anderen geplaatst te worden, want *deze* verklaarde hem, „dat het verschrikkelijk *Ja* afgrijselijk was, om een *Administrateur* tegen te durven spreken," en al was het ook, dat men gelijk had, dan kwam zulks immers nog volstrekt niet te pas," de *moed* verzwakte, de fierheid loste zich op in nooddrift en gebrek aan *geld*, en de karaktervolle mensch werd gedwee en liet zich trappen, maar op nieuw weder geplaatst, was bij hem alle belangstelling voor zijn vak verdwenen. Druilend en slapend bewoog hij zich voort, zich weinig bekommerende, of de zaken *voor* of *achteruit* gingen. Hij vervloekte zijn ongelukkigen stand, zag al de leemten en gebreken, was overtuigd van den geheelen val van den kolonialen landbouw, maar dreef op den stroom van de ellendige *„oude sleur"* mede. De *Administrateur* grinnikte van genoegen, dat hij die Heeren planters, die ook hun gevoelen durfden uiten, zoo op hunne plaats had gezet, en het domme publiek van Suriname *(altijd in vroegere jaren, natuurlijk!)* zeide: „*Een knap man! een groot man!* een *excellent man!* zonderlinge vleijerij van geheel onafhankelijke burgers en kooplieden! en deze zonderlingheid lost zich alweer geheel op, wanneer men zal weten, dat de *Administrateuren* door het daarstellen van een *slecht* en *valsch crediet*-stelsel, beheerschers, ten minste, invloedrijke personen in elke betrekking waren. Ieder vleide en huldigde die *Mannen*, want zij waren het die de bron van geld openden, zij konden door eene pennenstreek, een wisselbrief scheppen. Zij reikten *heden* uit het kleine ijzeren geld-kistje, de courverdiende penningen aan den opgetser en den werkbaas uit, *dezen holden* als of er een *goude zweep* ware te verdienen was naar den koopman, die *crediet* had gegeven en zij betaalden, en *deze* weder droeg zweetende van angst, dat hij te laat zoude komen, dat zelfde geld weer bij de groote *mannen* en kocht wissels, daar lag het geld alweêr, morgen ging het op dezelfde manier, en als er dan geen wissels meer te trekken waren, dan werd het ijzeren kistje digt gesloten, en kwam in geen *jaar* weer open, alle geldbewegingen zetten zich bij de gunstigste uitkomsten meestal slechts *eenmaal* in het jaar om, en deze verdervende kanker voor den handelstand, vooral voor den landbouw, scheen men niet te ontdekken.

Men vleide de groote *mannen* om nog iets meer — zie, zij hadden zoo een bijzondere TAKT, om glimlachend *iets* door de vingers te zien — doch was de vleijerij niet zoetklinkend genoeg, dan keken de groote *mannen* zwart, en dan was het, als of JUPITER een bezoek bij DANAË bragt. De groote mannen lieten zich ook koopen, die het hoogste *bod* deed, die had hen met als hunne glimlachjes en alle door de *vingers kijkende* voordeeltjes. Dat was het gouden *voorheen*, thans, O! dat komt bij de beschrijving der standen later......

Wij zeiden het reeds, de toestand van de planters of directeurs was zoodanig dat zij moedeloos en onverschillig in de uitoefening hunner schoone betrekking werden, dat elke *theorie* ten nutte en ten goede alhier, werd uitgelagchen, dat alles op eene schromelijke wijze werd verwaarloosd, en dat er geen de minste prikkel tot ijver en vooruitgang meer bestond. Was er op de plantadje een *gelukkige* oogst geweest, dan heette het, dat *door de juiste maatregelen die de administrateurs genomen hadden, de uitkomst het loon hunner opmerkzaamheid was*, had het omgekeerde plaats, dan had de directeur als een *zondenbok* de schuld, en bleef de kans overhouden, van uit zijn brood gestooten te worden......

Zie daar nu losjes en oppervlakkig medegedeeld, hoe zich hier de algemeene beweging in stand hield, en vraagt men nu welligt, wat komt dat nu alles te pas bij de gewigtige les, die ons de HH. onderwijzers zouden gegeven hebben, dan zal ik u herinneren, dat de *tijd*, de *toestanden*, de eisch naar *vooruitgang*, de *toekomst* dezer volksplanting, het belang van *ieder*, ons noodzaakt, om het *Cataract* waarmede onze oogen zooveel jaren verduisterd is, er af te scheuren en te leeren zien, dat wij ons dienen te leeren herinneren, dat *Nederland* steeds getoond heeft door het vasthouden aan de spreuk *Eendragt maakt magt*, nuttig in het algemeen belang te werken. Dat wij tot de erkentenis moeten komen, dat de arbeid de hefboom is der gunstige bewegingen in eene maatschappij, en dat geen *stand*, geen domme *wil* geen zelfzuchtige *magt*, zich op den voorgrond mag plaatsen, om verstorende grepen in de raderen van vooruitgang te doen, dat zulke handelingen *mogen*, *kunnen* en *moeten* worden tegengegaan, door *bezadigde weloverlegde* en in volkomene *symphatie* met de *wet* gevormde vereenigingen, die leiden kunnen tot verbetering van den *arbeid*, tot verbetering van den *volksgeest*, tot verbetering van het door *kanker* bederven *crediet-stelsel*, tot verbetering van elken *maatschappelijken stand*.

(Vervolg hierna)

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

Den 13n. dezer, de koloniale schoener *Coronie*, kapt. L. Wildschut, van Demerarij.

Den 15n., de Nd. Am. bark *Tropic Bird*, kapt. S. Center, van Boston.

Den 17den, de Eng. schoener *Excelsior*, kapt N. Glonmel, van Demerary.

In rio Saramacca.

Het schip *Wilhelmina Frederika*, kapt. van der Veer, van Darmouth.

UITGEKLAARD.

Den 12den dezer, het Eng. schip *Alkmaar*, kapt. Th. Pitt, naar Trinidad via Demerarij, lading: 24 vaten Suiker 35,280 pond. en voor Exportatie 40 tonnen Steenkolen, 1 pot, 1 vaatje en 1 vat.

Den 14den, de Nd. Am. Brik *Abby Jones*, kapt. W. Adams, naar Gloucester, lading: 58 vaten Melassie 8,200 gall.: 10 vaten Suiker 8,200 pond., 177 balen Kakao 26,890 pond., 21 vaten Lemmetjes en uit het Entrepot 12 roode kelders Genever.

Den 15den, het schip *Mina*, kapt. Cupido naar Amsterdam, lading: 257 vaten Suiker 395,706 pond., 20 balen schoone Katoen 6,625 pond., 15 balen Kakao 2,000 pond., 1,630 pond, oud Koper, 608 pond. oud Lood, 1 vaatje gez. Lemmetjes en 1 metalen Slang 495 pond.

Idem, de Nederlandsche Brik *Josephina*, kapt. W. Farley, naar Barbados, lading: 1 blomvat en 1 kistje 7 gall. Mangbitter, 75 vadem Brandhout, 75 stuks Cederplanken, 2,200 cub. voeten ▭ Hout.

Den 16den, het schip *Twee Gezusters*, kapt. P. Keuzekamp, naar Oost Indie, in ballast.

Den 17den, het schip *Equator*, kapt. Nieuwenhuis, naar Demerarij, lading: 20 vaten Amer. Tabak en voor Exportatie 4,000 Sigaren.

Den 19den, de Eng. schoener *Excelsior*, kapt. N. Clonmel, naar Demerarij, lading: 15 vaten heele Koffij 2264 pond, en voor exportatie 8 kistje.

IN TEXEL GEARRIVEERD.

Den laten Mei, het schip *Stad Haarlem*, kapt. Brands, van hier.

Idem, het schip *Haren*, kapt. de Boer, van Nickerie.

Den 2n, het schip *Groot Zeewijk*, kapt. Homan, van Saramacca.

UIT TEXEL NAAR HERWAARTS GEZEILD.

Den 6den Mei, Z. M. Korvet *Juno*, kapt. luit. ter zee, A. Baron Collot d'Escury.

IN LADING NAAR HERWAARTS.

Het schip *Josephina*, kapt. Hoffker.

Het schip *Eliza*, kapt. Visser.

Het schip *Caspar de Robles*, kapt. van Slooten.

IN LADING NAAR AMSTERDAM.

Het schip *Rijnbrand*, kapt. P. F. Lange adres bij J. H. Zaal.

Het schip *Hermanus Izaak*, kapt. Braunstahl, adres bij J. H. Zaal.

Het schip *Johanna Christina*, kapt. J. H. ter Wiessen, adres bij J. H. Zaal.

Het schip *Maximiliaan*, kapt. W. B. Schill, Adres bij J. M. Polak.

AANGEKOMEN PASSAGIERS.

Met de koloniale schoener *Coronie*: de heeren J. R. Arrias Med. Dr, Echtg. en 5 kinderen en H. A. Mellink, de Minderj. D de la Parra en R. Bo. de Mesquita en Mejufvr. M. Chapman en M. J. Alias.

Met de Nd. Am. bark *Tropic Bird*: Mevr. S. van Praag en 2 kinderen.

Met het schip *Mina*: de heeren J. Alterino, Echtg. en 2 Kinderen en A. Pinedo.

VERTROKKEN PASSAGIERS.

Met de Nederlandsche Brik *Josephina*: de minderj. M. Benjamins.

BURGERLIJKE STAND.

Op den 11 Junij 1858, is in het district *Coronie* aanteekening gedaan van het voorgenomen huwelijk van:

Willem Putter en Elisabeth van Rossen.

Op den 18den. Junij 1858, is aanteekening gedaan van het voorgenomen huwelijk van:

Daniel Theodorus Oliviera en Marij Ann Affleck.

Joseph Peter en Henriette Charlotte van Soutraun.

Jan Lodewijk Treurniet en Lodewijka Maria de Vreugd.

Van den 12n. tot den 19n. Junij 1858, zijn alhier ingeschreven, als overleden:

Den 12den, Johanna Lucretia Pater, wed. van Matthijs Oehlers, 73 jaren.

Den 13den, Salie Margareta Halloy, 50 jaren n. g.

Den 14den, Jan Kornelis Prins, 44 jaren.

Den 17den, Gerrit Kwint, Echtgenoot van Claartje van Ravenswaaij, 56 jaren.

Idem, Anthonij Willem Marius Wolff, 1 jaar en 4 maanden.

Den 19den, Henri Charles, zoon van Jacob Gomperts Heilbron, en van Rebecca Juda 10 maanden en 18 dagen.

PUBLIEKE VEILINGEN.

Ter Kastelenije van het Geregtshof.

Dingsdag, den 15n. Junij 1858.

Vier en dertig Slaven, aangekomen hebbende Ferrand Whaley en Jan Hudig te *Rotterdam*, zijn familiesgewijze verkocht en hebben te zamen eene som opgebragt van *f* 14.215.

PRIJZEN DER PRODUCTEN.

Bij inschrijving verkocht:

Suiker. Den 15 dezer van plant. *Bleijendaal*, 20 à 21 vaten à 11,06 cent.

Melassie. Idem, van hetzelfde effect p. m. 2,500 gallons à 37,50 cent.

Kakao. Den 17den, van Pl. *Concordia*, p. m. 10,000 pond, à 25,27 ct.

HANDELSBERIGTEN.

Amsterdam, 10 *Mei* 1858.

Suiker. Surinaamsch *f* 28 à *f* 34, zonder belangrijken omgang; de markt souteneert zich overigens goed en ziet men vooreerst geene daling te gemoet.

Koffij. In de laatste dagen minder vast, hetwelk nogthans in eene goede stemming.

Katoen. Onveranderd *f* 33 à *f* 55.

Kakao. Nominaal *f* 30 à *f* 35, de vraag voor dit artikel heeft geheel opgehouden.

Arrowroot. 27 Ct.

Toncaboonen. *f* 1,25.

Den 12den.

De suikerveiling der H. M. op gisteren is coulant afgeloopen *f* 1 boven taxatie, zullende deze gewenschte uitslag waarschijnlijk gunstig op Surinaamsche influenceren.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

Post-Kantoor.

OP MAANDAG den 21n. des voormiddags ten 11 Ure, zullen de via *Coronie* en *Nickerie* naar *Demerarij*, per de Koloniale schoener *Coronie*, te verzenden Brievenpakketten worden gesloten.

Bij Gouvernements resolutie dd. 15 Junij, No. 3, is aan den Heer J. van Bommel, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als Wijkmeester van Wijk Lt. A, en in zijne plaats benoemd de Heer J. H. G. Muller.

Politie.

De Procureur Generaal brengt bij deze ter kennis van de Ingezetenen, dat voortaan in 's Lands gebouw op het *Piket der Justitie* geen ambtenaar van Policie meer zal vaceren tot het ontvangen van klagten als anderzins; zullende men zich omtrent alle policie-aangelegenheden, zonder onderscheid, moeten vervoegen aan het *Huis van Recherche* aan den Waterkant, doch voorloopig, zoolang dit gebouw nog niet voltooid zal zijn, in het lokaal boven de Waag.

Paramaribo, den 18 *Junij* 1858.

Schutterij van Paramaribo.

De Kwartiermeester der Schutterij herinnert belanghebbenden aan de betaling der *Contributien*, zullende na het einde dezer maand, de lijst der nalatigen ter *Vervolging* worden overgegeven.

ADVERTENTIËN.

GODSDIENSTOEFENING bij de *Nederduitsche Hervormde Gemeente*, WOENSDAG den 23 Junij e. k. des avonds *half zeven* ure.

J. C. GOMPERTS,
Vendumeester,
zal MORGEN om 9 uren verkoopen:
Provisien, Stukgoederen, *Sigaren*, fraaije Barégo en eenig *HOORNVEE*.
(7574)

De Vendumeester A. SALOMONS zal DINGSDAG e. k. verkoopen:

Een partijtje Wane PLANKEN, SPIJKERS, Drooge VERFWAREN, BLIKWERK, een nieuw Opgeboeid ***Tentcorjaat.***

En de slavin *Lucretie* Huis en Veldmeid, aankomende T. GREEN.

Alsmede de slavenjongen *Charles*, aankomende C. H. BOSCHMAN. (7575)

De door den ondergeteekende, in het *Gouvernements Advertentie Blad* van den 15den dezer, aangekondigde HUIZEN, zullen over zes weken in het openbaar worden geveild.
(7576) P. D. KOCK.

Geschiedenis van Suriname
van de
ONTDEKKING VAN AMERIKA
tot op
DEN TEGENWOORDIGEN TIJD,
door
J. WOLBERS.

Voorwaarden van Inteekening.

1. Deze uitgave zal circa 40 vellen roijaal octaaf bevatten, het vel druks berekend à 15 Cents.

2. Zoo mogelijk zal er maandelijks eene aflevering van 4 vellen het licht zien.

3. Indien de uitgever er in mag slagen, zal dit werk met vier platen worden verrijkt, welke den eersten 100 Inteekenaren *gratis* afgeleverd en den overigen à 20 Cents per Exemplaar berekend zullen worden.

4. Eene naamlijst van Inteekenaren zal bij de laatste aflevering *gratis* worden afgegeven.

De verspreiding van bovenstaand werk aan den ondergeteekende opgedragen zijnde, verzoekt hij beleefdelijk allen die mogten verlangen, onder de vermelde voorwaarden, hierop in te teekenen, zulks zoo spoedig doenlijk schriftelijk aan hem op te geven, daar eene algemeene verspreiding van het prospectus, door het gering aantal ondoenlijk is, om welke redenen hij de voorwaarden van Inteekening hierboven heeft vermeld.

NB. Alle aanvragen, een half uur vóór het sluiten der brieven op morgen ontvangen, worden nog per deze Mail besteld.
(7577) E. A. J. VAN GOGH.

RIVIER-STOOMVAART DIENST.

De reizen van de "ELIZA" van den 5n. tot den 31n. JULIJ 1858, zijn bepaald als volgt:

Van Paramaribo naar Pl. Munnickendam,	Van Pl. Munnickendam naar Paramaribo,
den 5 des morgens 8 uur.	den 6 des morgens 7 uur.
" 14 " " 8 "	" 15 " " 7 "
" 22 " " 8 "	" 23 " " 7 "

Van Paramaribo naar Post Sommelsdijk,	Van Post Sommelsdijk naar Paramaribo,
den 7 des morgens 8 uur.	den 7 des namiddags 2 uur.
" 13 " " 8 "	" 13 " " 2 "
" 17 " " 8 "	" 17 " " 2 "
" 21 " " 8 "	" 21 " " 2 "
" 25 " " 8 "	" 25 " " 2 "
" 29 " " 8 "	" 29 " " 2 "
" 31 " " 8 "	" 31 " " 2 "

Van Paramaribo naar Pl. Canawappibo,	Van Pl. Canawappibo naar Paramaribo.
den 9 des morgens 8 uur.	den 10 des morgens 7 uur.
" 18 " " 8 "	" 19 " " 7 "
" 26 " " 8 "	" 27 " " 7 "

Van Paramaribo naar Pl. Rac à Rac,	Van Pl. Rac à Rac naar Paramaribo,
den 11 des morgens 8 uur.	den 11 des namiddags 1 uur.
" 30 " " 8 "	" 30 " " 1 "

Paramaribo, den 19 Junij 1858.

H. LYON & CO.

De Ondergeteekende kan niet nalaten bij deze openlijk zijne hulde toe te brengen en dank te betuigen aan den *Chirurgijn*

A. F. GRAVENBERGH;

daar hij aan zijne *Chirurgicale* kennis en onvermoeide pogingen, het behoud en de volkomene herstelling van zijn slaaf *FREDERIK* te danken heeft, die aan eene zoodanige uitzetting van zeker deel zijns ligchaams was lijdende, dat diens genezing door andere Doctoren was opgegeven; zoodat de patient nu weder in staat is zijne vroegere werkzaamheden te verrigten.

Paramaribo, den 19 Junij 1858.
(7578) JB. VOET.

BRITISH CONSULATE.

7579 In conformity with the *Earl of Clarendon's* Despatches Nos. 4 and 5, dated 20th. September 1857, I am instructed by Her Britannic Majesty's Government to keep Registers of *Births, Deaths* and *Marriages*, earnestly requesting that all British Subjects resident in the Colony of *Surinam*, shall report to me for insertion therein such entries for Registration of the *Births, Deaths* and *Marriages* of British Subjects, as may have or shall take place within this Colony.

Surinam, 18th. June 1858.
D. C. MUNRO.
Her Britannic Majesty's Consul.

Wordt gevraagd:

De som van f 800

als 1e. *Hypotheek* op een Solied pand van meer dan dubbele waarde.

Adres met gesloten billet, onder La. **C. H.** ter dezer Drukkerij. (7580)

Tegen *billijken prijs* te bekomen:

Een Fraaije *PHAETON* met lantaarns,

Bij
(7581) H. LYON & Co.

Aan den Windmolen bij

D. KRUSE

Voorradig:

Versch Roggemeel en Bijst

De levering van groote partijen ROGGEBROOD wordt aldaar ook aangenomen: (7582)

Paramaribo, den 19 Junij 1858.

J. M. POLAK

Mr. Zadel-, Tuig- en Koffermaker.

Berigt aan zijne begunstigers dat hij heeft uitgekregen de beste MATERIALEN voor zijne werkzaamheden, en recommandeert hij zich in de protectie van een ieder tegen de *civielste prijzen*. (7583)

FERD. HARTEN

heeft ontvangen:

Een zeer groot en buitengewoon fraai assortiment

BIJOUTERIEN,

waaronder: *GARNITUREN*, ARMBANDEN, OORBELLEN, MEDAILLONS *voor Portretten*, SNOEREN gouden *AITA PAERLEN*, CHARIVARI'S VINGERRINGEN, etc. etc.

Alles naar den laatsten smaak.
[7584]

De Winkel van

M. MEIJERS,

verplaatst zijnde in de *Watermolenstraat*, allernaast den Winkel van den Heer J. G. FONSECA Fz., is ruim voorzien van

Manufacturen,

Diverse *MODEWAREN*, Glas & Aardewerk, etc. etc.

DEBITEUREN worden, ter vermijding van *REGTSVERVOLGINGEN*, vriendelijk doch *uitdrukkelijk* verzocht, hunne Rekeningen aan te zuiveren.
(7576)

7568 Op nieuw ontpakt en verkrijgbaar tegen LAGE PRIJZEN bij

LUGARD & COMP.

HEEREN STOFFEN-, VERLAKT-, en vetlederen *SCHOENEN*, DAMES en MEISJES zwarte en gekleurde LAARSJES, WIT en ZWART *MERINOS* en VERLAKTE VROUWEN en KINDER SCHOENEN, bewerkte *PANTOFFELS*.

ZOOL-, VERLAKT en VOERING LEDER, enz. enz.

L. G. MALMBERG

allhier geretourneerd per het schip *Plant. Dordrecht* kapt. J. M. BRAKKE, heeft aangebragt, eene uitmuntende

Carga Goederen,

bestaande in:

Provisien en Dranken,

KRUIDENIERSWAREN, EETWAREN in blik, differente soorten KOEK in trommels, **ROGGEBROOD in blik.**

Fijne en ord. *Sigaren*, Een keurig assortiment

Manufacturen,

Opgemaakte Dames HOEDEN naar den laatsten smaak, Slaven Uitdeelings-Goederen, Heeren, Dames en Kinderen ***Schoenen en Laarsjes,*** **PARFUMERIEN,** zeer fraai Fransch PORCELEIN, waaronder THEESERVIESEN en VOORWERPEN voor Etagères, CRISTAL en ordin. GLASWERK, AARDEWERK in soorten, Geteerd en Ongeteerd TOUWWERK, ***VISSCHERSGAREN,*** Patent en Lijn OLIE in ¼ en ½ amen, VERFWAREN, etc., etc. (7572)

L. G. HEILBRON

heeft per de *Luitenant Admiraal Tjerk Hiddes*, Kapt. PARMA, ontvangen:

Versche TUINZADEN,

Groene en Capucijnder ERWTEN,

Witte en Bruine Boonen,

Alkmaarder en Gepelde GORT, VERMICELLI, Geurige Groene en Zwarte THEE, Gedroogde Appelen en Peeren, Pruimedanten, Tafelamandelen, Muscadel Rozijnen, Krenten, Bittere en Zoete Amandelen, Jujubes Pectorales, Pepermuntsuiker, Chocolaadjes, Ulevellen, Theebanket en Bitterkoekjes, Gebrande en Gesuikerde Amandelen, Broodsuiker, Sago, Anijsmeel, Ceylonsche en Chineesche Kaneel, Kruidnagelen, Notenmuscaat, Foelie, Piment, Zwarte Peper, (ten gerieve in de huishouding fijn gemalen.) beste Olijf Olie, Compositie KAARSEN, etc., etc.

In voorraad:

Havana, Rencurel* en meer soorten *extra SIGAREN. (7569)

Per kapts. BRAKKE en KUIPER ontvangen:

Acht vaatjes *Hongaarsche WIJNEN*, waaronder de beroemde TOKAIJER, direct van *Pesth*. Voorts; Rhijnwijnen, de welbekende FORSTER KIRCHENSTÜCK 1846 *AUSLESE* en *HOCHHEIMER*, ¼ en ½ kruiken Selterswater, Champagne, Crême de Bouzij en Hochheimer Mousseux,

Oksh. *Bourgogne* en *St Estéphe Wijn*, Bier en Holl. *Ale*, *Genever*, Groote Broodsuikers,

Extra Boter, Ham, Kaas, Rolpens, Worst en Saucijsjes, vele soorten VLEESCH en GROENTEN, Vruchten op SAP, dito op BRANDEWIJN,

Banket en Suikergoed,

HAVANA SIGAREN.

Een nieuw *Assortiment* Porceleinen en Koperen MODERATEUR LAMPEN, eene partij Kleederen waaronder Regenjassen à *f* 8. Lakensche Broeken, rokken en Jassen, *BIJZONDER GOEDKOOP.*

¼ en ½ Amen Patent en Lijn OLIE, Aangemaakt WITLOOD en meer andere

Goederen, (7570)

A. LEVI & CO.

TOKAIJER WIJN

in ½ wijnflesschen à *f* 3 de overige soorten tegen het einde dezer week in heele flesschen à *f* 3, *f* 2,50 en *f* 1,50, te bekomen bij

( ) A. LEVI & Co.

7571 Ontvangen per de laatst aangekomene schepen en te bekomen bij

GEBRS. REELFS:

Zwart, Bruin en Blaauw LAKEN, Everlasting, Merinos, Lustre, Alpaca, Wit, Blaauw en Gestreept Osnabr. Linnen; Bielefelds, Brabandsch en Iersch LINNEN, Linnenkatoen, Shirting, Cambrics, Schotsch batist, VICTORIA LAWN, Effen Neteldoek, Geruit en Gebrocheerd Muslin, Vriesch en Meubel Bont, Calico, Gekl. Neteldoek, Chits, Flanel, Wit en Bruin DRIL, Witte en Gekleurde Zakdoeken, Zijden en Castoren Handschoenen, Effen en Gebrocheerd, Satijnen en Zijden Stoffen, Elegante Mantilles, Zijden Barège, Dito Kleedjes, Dames en Heeren 8 draads KOUSEN, SOKKEN, Tafelkleeden, Garen en Damasten Tafelgoed, Roode Baaijen Hemden, Wollen en Katoenen Dekens, Schotsche Mutsen, Beddespreijen, Fijne Gemaakte Hemden, Gekleurde Broeken, Boekjesstraep, Castoren en Ital. Stroo Hoeden, Fijn Lakensche Petten, Paardehaar Matrassen, Veeren Bedden, Peluws en Kussens, Dames en Heeren Zijden Paraplue's en Parasols, een assortiment Verlakt, Gewast en Vetlederen Schoenen, Stoffen Laarsjes, Dames Zwarte en Gekleurde LAARSJES.

BOTER, Z. M., Loids. en Zwitsers. KAZEN, HAMMEN, Worst en Saucijsjes, Rolpens, Blikken Ingelegd Vleesch en Groentens, Potten Gember, Frans. en Engel. Mosterd, Genua Olie en Wijn Azijn, Compositie Kaarsen, Groene en Zw. Thee, Specerijen, Banket en Bitterkoekjes, Vruchten op Brandewijn, Anchovis, Holl. Haring, Stokvisch, Patent, Raap en Lijn Olie, Verfwaren, Platlood,

Bladen Zink, Vellen Blik, *IJzerwaren* gesorteerd,

Mandjes Korte en Lange PIJPEN.

Oxhoofden en Flesš Bordeaux WIJN, Fijn Dessert dito, Madera en Teneriffe, Port, Tinta, Champagne, Rhijn en Málaga WIJN, Porter, Ale, Oxhoofden en Flesschen VALKEN BIER, Pijpen, Enkelde en Dubb. kelders GENEVER, Cognac en Witte Brandewijn, Fijne

Likeuren, Maagbitter,

SIROOP DE PUNCH

Visschersgaren en Lijnen, *Geteerd Touwwerk,* Greenen Deelen en Latten, DAK en NOKPANNEN, Tigchels, Steenen, Kalk en Cement, Pitch- en White Pine *Planken.*

Holloway's *Pillen.*

Wanneer de gelaatskleur er bleek begint uit te zien en het wit der oogen met geel gekleurd is, dan is er schade toegebragt aan de verrigting in de lever. Een of twee dosis der Pillen zal de vordering der ziekte stuiten, en veel pijn en verdriet besparen, doch mogt de ziekte een gevaarlijker graad bereikt en de gedaante van galkoorts of geelzucht aangenomen hebben, en de verrigtingen der maag ongeregeld worden, alsdan zal eene kuur van het geneesmiddel noodzakelijk zijn. De genezing is blootelijk eene zaak van tijd, hoe hevig de kenteekens ook mogen zijn, hoe lang de patient ook moge geleden hebben, dit vermogend geneesmiddel zal de begeerde uitwerking onmisbaar te weeg brengen, wanneer het volgens de voorschriften wordt toegediend.

Deze *PILLEN* zijn alhier verkrijgbaar gesteld bij den Apotheker A. R. DE VRIES, aan de *Zwartenhovenbrugstraat* à *f* 3.
[ ]

GEDRUKT BIJ A. L. G. DE RANDAMIE.